

Prehľad geometrie IV – konštrukčné úlohy II.

Vypracovala: Mgr. Mária Martinkovičová PhD.

Nasledujúce príklady sú podobné tým, aké sa už na prijímacích skúškach vyskytli. Najskôr sa ich pokús vyrieš sám a potom si svoje riešenia over v časti „riešenia“.

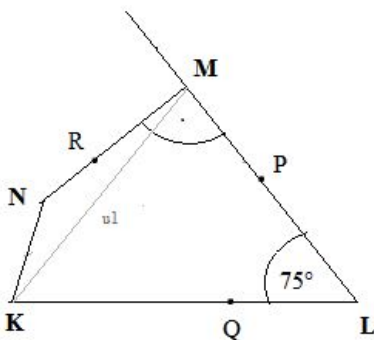
Zadania:

- 1. Zostroj konvexný štvoruholník KLMN, ak je dané: $|KL| = 10$ cm, $|KM| = u_1 = 11$ cm, $|\text{uhol KLM}| = 75^\circ$, $|KN| = 7$ cm a uhol pri vrchole M je pravý, (90°).**
- 2. Daná je kružnica s polomerom 4,5 cm a bod T tak, že jeho vzdialenosť od stredu kružnice je 8,5 cm. Zostroj body dotyku D_1 a D_2 oboch dotýčníc kružnice, ktoré prechádzajú bodom T.**
- 3. Daná je priamka w , na nej bod R a mimo nej bod Q. Zostroj kružnicu, ktorá bude prechádzať bodom Q a dotýkať sa priamky v bode R.**

Riešenia:

1.

Rozbor a náčrt:

Postup konštrukcie a riešenie:

1. KL; $|KL| = 10$ cm
2. Q; $Q \in KL$
3. polpriamka LP; $|\text{uhol QLP}| = 75^\circ$
4. k_1 ; k_1 (K; 11 cm)

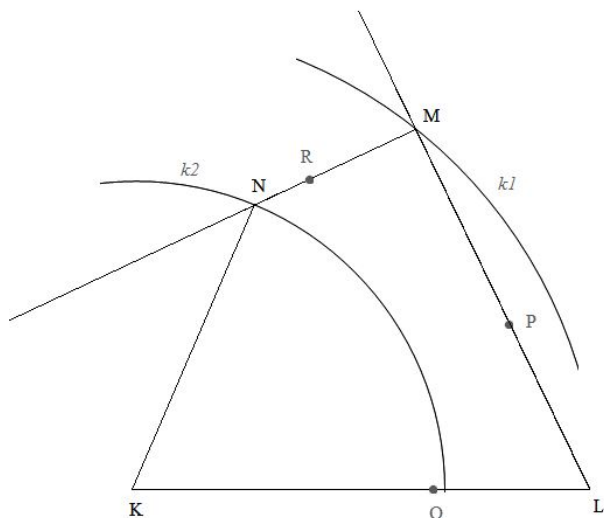
5. $M; M \in k_1 \cap \rightarrow LP$

6. polpriamka $\rightarrow MR; |\text{uhol LMR}| = 90^\circ$

7. $k_2; k_2 (K; 7 \text{ cm})$

8. $N; N \in k_2 \cap \rightarrow MN$

9. štvoruholník KLMN

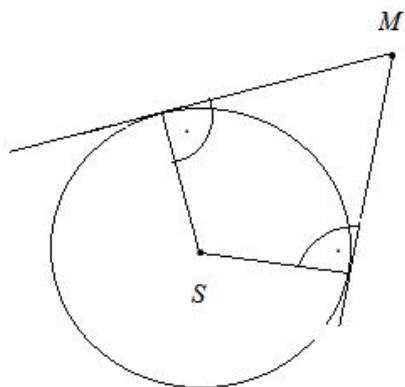

Diskusia:

Daná úloha má za daných podmienok 2 riešenia. Pri podobných úlohách vychádzame z toho, že ak máme zostrojiť n -uholník, ktorý nie je 3-uholník, vždy máme zostrojiť vlastne trojuholník - ktorý potom doplníme na požadovaný n -uholník.

2.

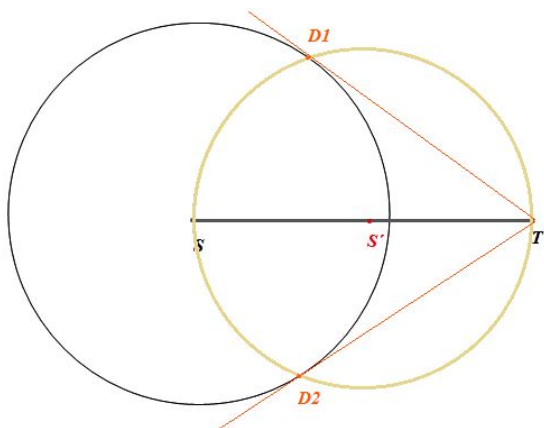
Rozbor a náčrt:

Postup konštrukcie a riešenie:

1. kružnica $k(S; 4,5 \text{ cm})$

2. T ; $|TS| = 8,5 \text{ cm}$
3. S' ; $S' \in |TS|$; $|TS'| = |SS'|$
4. k' ; $k'(S'; |SS'|) (\Rightarrow 1/2|TS|)$
5. D_1 ; $D_1 \in k \cap k'$
6. D_2 ; $D_2 \in k \cap k'$

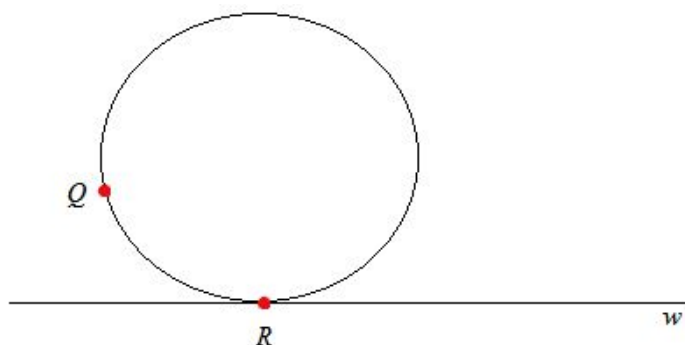

Diskusia: Keďže sme rýsovali dotyčnice, museli sme pre konštrukciu použiť Thaletovu kružnicu.

3.

Rozbor a náčrt:

Bod R je dotyčnicový bod kružnice, teda, stred kružnice musí ležať na priamke, ktorá je kolmá na w a prechádza bodom R . RQ je tetiva kružnice, teda, stred kružnice musí zároveň ležať aj na kolmici RQ . Kolmica na RQ prechádza jej stredom.

Postup konštrukcie a riešenie:

1. priamka w , na nej bod R ; $R \in w$
2. bod Q ; bod Q neleží na priamke w

3. $\rightarrow d; d \perp w; R \in d$

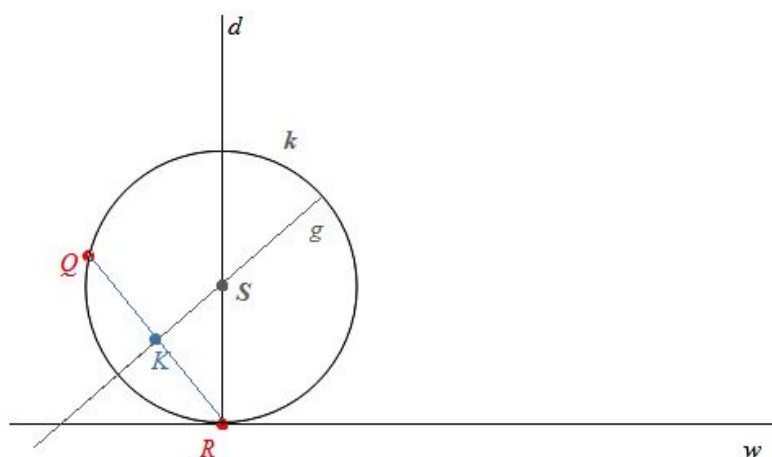
4. úsečka RQ

5. $K; K \in RQ; |RK|=|KQ|$

6. priamka $g; g \perp QR; K \in g$

7. $S; S \in g \cap d$

8. $k; k(S; |SR|)$

Diskusia: Úloha má jedno riešenie. Bod R je jediný spoločný bod priamky a kružnice.

Zopakujte si:

1. Daná je priamka a bod T, ktorý je od nej vzdialený 5 cm. Zostroj kružnicu s polomerom 3 cm, ktorá sa dotýka priamky a prechádza daným bodom.

2. Zostroj štvoruholník ABCD, ak je dané: $|AB| = 8$ cm, $|AC| = u_1 = 9$ cm, $|\text{uhol } ABC| = 68^\circ$, $|AD| = 5$ cm a uhol pri vrchole M je pravý, (90°).

Použitá literatúra:

Ištoková, A.: Riešené testy z matematiky na prijímacie skúšky na SŠ, Monitor 9, SPN, Bratislava, 2007

<http://www.zkousky-nanecisto.cz/download/gymply-9-asdaw/9-trida.php>

Kupka, P.: Prehľad matematiky pre ZŠ, Kupka, Praha, 20011